

Internationell lag och mänskliga rättigheter: Sharia-inspirerat?

Av: Amanj Aziz

Ordet "sharia" är sannerligen radioaktiv - detta lilla ord får igång diskussioner och upprör många i debatten om muslimer och islam. Ofta är det i negativa termer det nämns, som professor Wael Hallaq skriver, och inte sällan kopplar man ihop det med "politik, handavhuggningar och stening av kvinnor." [1] Detta beror på epistemologisk partiskhet, eller jäv, och för många debattörer blir ordet Sharia något negativt, medan muslimer inte känner igen den negativa beskrivning som görs. [2]

Demoniseringen av muslimer och islam i allmänhet och Sharia i synnerhet är ett effektivt vapen för extremhögern, som vetenskapsmannen Jalees Rehman påpekar. [3] Även den kända filosofen Will Kymlicka märkte detta och påpekade att motståndet och villifieringen av *mångkulturalism* är främst på grund av att en stor del av medborgarna med utländsk bakgrund i Väst är muslimer. [4] **Invandrare är i många tankar detsamma som muslimer**, och att förvränga centrala islamiska begrepp blir således ett verktyg för att begränsa invandringen.

Men är Sharia främmande för Väst? Inte alls - internationell lag så väl som inhemska derivationer av dessa är rådande över hela världen. Likväl har Sharia implementerats i Väst sedan många decennier tillbaka. Den schweiziske intellektuella Marcel Boisard skriver i sin artikel med det slående namnet *The probable influence of Islam On western public and International law* att många av de fundamentala delarna av rättsstaten är direkta härledningar av islamisk rätt. [5] De stora juridiska reformer som gjordes i Europa under 1200-talet var de som gjordes av den franske kungen Louis IX, som implementerade flera av hans idéer efter sin hemkomst från korstågen. Boisard skriver, efter att ha citerat ett historiskt dokument:

*"Det hände att en dag kom en franciscanmunk fram till den gode kungen (kung Louis IX, egen anm) i Slottet av Yeres där vi var. **Munken berättade för honom om lärdomar han hade läst i bibeln och andra bra böcker som talar om otrogna prinsar**: han hade upptäckt att kungadömen (troende så väl som otrogna) försvann för att det saknades respekt för lagen. Så det är, sa munken, så att kungen jag ser framför mig och som ska bege sig till Frankrike, bör utveckla en Rättvisa och sund lag för sitt folk... Kungen glömde inte munkens lärdomar." **Det är intressant att franciscanmunkens ord också är en hadith av Profeten Muhammad**, som är citerad i al-Bukhari: "Folken innan er gick förlorade för att de applicerade lagen på de svaga och fattiga och utelämnade de mäktiga och rika". [6]*

Boisard tar upp en hel del annat som vetenskap och internationell handelsrätt också, men påpekar att "islams bidrag till skapandet av västerländsk, modern medvetande aldrig kommer att kunna förstås" på grund av att bevis av detta avsiktligt har förstörts.[7] Det är en tragedi att man genom historien har upprätthållit en islamofobisk tankeskola som nekar existensen av ett intellektuellt vakuum i Väst som fylldes ut av islamiskt intelligentsia. Det är samtidigt ironiskt att de lagar som bekämpas mest i Väst idag, som oskuldspresumtionen, är fundamentala islamiska lagar som antagits av den hegemoniska västerländska rättsprocessen. Samtidigt påverkas muslimer mest av denna besatthet att döma utan rättvisa rättegångar (läs: GTMO; Bagram; Somaliesvenskarna; Egyptensvenskarna etc).

Asylrätt, migrationslagar och mänskliga rättigheter är också tätt hopflätade med Sharia. FNs flyktingorgans, UNHCR, högkommisionär António Guterres skriver

Mer än något annat historiskt dokument så är den Heliga Koranen tillsammans med Profetens Sunnah och Hadither en grundpelare i samtida flyktinglagstiftning. [8]

I islamisk rätt är flyktingar garanterade beskydd och säkerhet, något som också ses när svenske kungen Karl XII flydde efter det att Sverige förlorade Det Stora Nordiska Kriget mot bland annat Ryssland och sökte skydd hos den osmanske sultanen Ahmad III.[9] Ryska tsaren krävde att sultanen skulle utlämna kung Karl, men sultanen vägrade och Ryssland förklarade krig mot muslimerna, som framgångsrikt slog ner ryssarnas framfart i det kända slaget Prutkampanjen.

Sharia är väldigt strikt när det gäller behandlingen av flyktingar. Det är vida känt att emigration var en nödvändighet under Profeten Muhammeds (frid vare med honom) tid då muslimerna förtrycktes i Mekka. En grupp muslimer skickades till Abessinien och senare flyttade alla muslimer till Medina. Profeten Muhammad (frid vare med honom) var därför väldigt mån om att beskydda flyktingar eftersom han visste svårigheterna med flykt. Bland de första principerna inom islamisk asylrätt var fullständigt beskydd utan några förbehåll. Den muslimska lärda Ibn Hazm som levde runt 1000-talet sa därför att det var obligatoriskt för muslimer att "vara fullt beväpnade och redo att möta döden i ett slag" där någon ville attackera de som levde under beskydd av kalifatet.[10]

Professor Ahmed Abu al-Wafa skriver i sin utmärkta bok *The Right to Asylum between Islamic Shari'ah and International Refugee Law* om de islamiska villkoren för att söka asyl eller "medborgarskap" (medborgarskap i modern bemärkelse saknar lingvistisk motsvarighet i islamiska vetenskaperna) i en muslimsk stat.[11] **Ett av de villkoren är att ingen kan eller får diskrimineras pga etnicitet, kön eller religiös tillhörighet.** Tvärtom poängterar flera muslimska lärda att icke-muslimer ska åtnjuta samma beskydd och säkerhet som muslimer. Ett kriterium är också att det bör finnas ett motiv för flykten, och ett av motiven som al-Wafa nämner och som är giltig

är att personen helt enkelt föredrar att leva i det muslimska landet.[12] Islam har därför en mycket bredare definition på flykting och vem som kan söka uppehålle i ett annat land än vad 1951 och 1967 konvention och protokoll om mänskliga rättigheter skriver ut. Al-Wafa poängterar också att det är en islamojuridisk kriterium att det muslimska landet bemöter flyktingen med respekt, värme och omsorg.[13] **Ett av de största skillnaderna i internationell rätt och Sharia är att det enligt Sharia är möjligt för individer, och inte endast stater, att bevilja uppehållstillstånd.** [14]

Det är bortom all tvivel att Sharia påverkat internationell rätt när det gäller flyktinglagstiftning. Kanske är det här kopplingen mellan högerextremismens motstånd mot invandring och hatet mot muslimer ligger? **Problemet med denna frågeställning är dock att Väst implementerat dessa "sharialagar" i flera århundraden.**

Många vet inte att Sharia har *maqasid*, dvs högre mål som varje regel, lag eller juridiska utslag ska sträva efter att uppnå. Det finns fem primära mål som Sharia har i uppgift att slå vakt om, vilka är att *bevara religionen, livet, intellektet, familjen (även extensivt; släkt), heder och egendom*. Ett islamiskt utslag som inte uppnår dessa mål eller inte innefattar dessa syften har därför inte uppfyllt sin funktion. Att neka att samtida västerländsk lag samt internationell rätt vara bortom inflytande av islamisk rätt är fiktivt. Detta görs dock fortfarande och handlar om att man vill upprätthålla en bild av Sharia som barbarisk. Guterras skriver:

Minska lidande och att bistå, beskydda och ge säkerhet till de behövande, även fiender, är en integrerad del av den islamiska Sharia, som föregår flera århundraden internationella lagar om mänskliga rättigheter och normer, bland annat rätten till asyl och principen om non-refoulement, som syftar till att bevara flyktingens liv och se till hans eller hennes välbefinnande.[14]

Kanske ger denna information mer incitament till extremhögern att kräva hårdare lagar för invandring, men främst bör syftet ses som att generella fördomar och fiktiva utsagor baserade på fördomar och svepande formuleringar ska motbekämpas.

KÄLLOR och NOTER

[1] **Wael Hallaq**, 2010, *Sharia: Theory, Practice and Transformations*, Cambridge University Press, sid 1

[2] Kunskap är inte alltid tillräckligt för att förstå fakta, som filosofen **Michel Foucault** påpekade. I fallet av Sharia är detta typiskt; förståelsen av och kunskapen om Sharia är statisk och har blivit en "frozen image" som inte går att rubba i Väst, trots att det ständigt påpekas att det till stora delar är missförstått. <http://amanjazizo9.wordpress.com/sharia/>

[3] http://www.huffingtonpost.com/jalees-rehman/occidentophobia-the-elephant-in-the-room_b_2460380.html?ncid=edlinkusaolp00000008

[4] **Will Kymlicka**, 2009, *Multicultural Odyssys: Navigating the New International Politics of Diversity*, Oxford University Press, sid 125

[5] **Marcel Boisard**, 1980, *The probable influence of islam On western public and International law*, International Journal of Middle East Studies 11 (July 1980): 429-50

[6] Ibid, sid 439, egen översättning

[7] Ibid, sid 445-446, egen översättning

[8] <http://www.unhcr.org/4a44830e6.html>

[9] Mer kan läsas på <http://amanjaziz09.wordpress.com/sverige-vast-och-muslim-aldrig-forr/>

[10] Se **Shihāb al-Dīn al-Qarāfīs** verk *al-Furuq*.

[11] Viktig not: "islamisk stat" eller "muslimsk stat" hänvisar inte till de kungadömen och teokratier som existerar och urvattnar det islamiska konceptet av stat idag. En islamisk stat är per definition ett kalifat - ingen annan statsteori finns. Saudiarabien och Iran är inga "islamiska stater", utan bygger på modern statsteori som inte har någon grund i varken islamisk teologi eller filosofi.

[12] **Ahmed Abu al-Wafa**, 2009, *The Right to Asylum between Islamic Shari'ah and International Refugee Law: A Comparative Study*, Printing Press of Naif Arab University for Security Sciences, sid 45

[13] Ibid, sid 46-47

[14] <http://www.unhcr.org/4a44830e6.html>